

# Акт

лісопатологічного обстеження лісових насаджень філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», що потребують заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 4 квартал 2025 року – 1 квартал 2026 року.

10.09.2025

м. Звенигородка

Нами, начальником відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист» ДОМАНЧУК Оленою, інженером – лісопатологом I категорії відділу нагляду та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист» ВОВКОМ Володимиром, помічником начальника Звенигородського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» ТЛУСТИМ Сергієм, провідним інженером охорони й захисту лісу філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» БІРЧЕНКОМ Володимиром, лісничим Вільхивецького лісництва ЩИРБУЛОМ Сергієм, помічником лісничого Козачанського лісництва ЗАДОРЖНИМ Віктором, лісничим Маньківського лісництва АНДРУЩЕНКОМ Олександром, лісничим Монастирищенського лісництва НИШПОРОЮ Віталієм, лісничим Собківського лісництва ЯРОВЕНКОМ Володимиром, лісничим Синицького лісництва МОРОЗОМ Ігорем, лісничим Хлипнівського лісництва СНИГУРОМ Владиславом, помічником лісничого Шполянського лісництва ГЕРАЩЕНКОМ Богданом, проведено з 08 по 10 вересня 2025 року лісопатологічне обстеження насаджень Звенигородського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» з метою здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на загальній площі 260,3 га. За результатами лісопатологічного обстеження проведення вибіркової санітарної рубки потребують насадження на загальній площі 258,0 га.

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно до Проектів організації та розвитку лісового господарства (таксаційний опис, відомості поквартальних підсумків) 2014 року, наведена в таблиці:

| Лісництво<br>(урочище)      | Номер кварталу | Номер виділу | Площа виділу, гектарів | Номер підвиділу | Площа, можлива для експлуатації | Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування |            |         |         |                        |                               |                                            | Категорія захисності |
|-----------------------------|----------------|--------------|------------------------|-----------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------|---------|---------|------------------------|-------------------------------|--------------------------------------------|----------------------|
|                             |                |              |                        |                 |                                 | склад                                                                                   | вік, років | повнота | бонітет | середня висота, метрів | середній діаметр, сантиметрів | запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар |                      |
| Хлипнівське                 | 14             | 3            | 1,3                    |                 |                                 | ЗЯЗ5Г32ДЗ                                                                               | 80         | 0.60    | 1       | 27                     | 32                            | 240                                        | 3                    |
| Хлипнівське                 | 29             | 3            | 4,1                    |                 | 1,8                             | 6ЯЗ2ЛПД1Д31ГЗ                                                                           | 70         | 0.70    | 1       | 28                     | 32                            | 330                                        | 4                    |
| Хлипнівське                 | 29             | 5            | 4,2                    |                 |                                 | 5ЯЗ2Д32ЛПД1ГЗ                                                                           | 65         | 0.70    | 1       | 27                     | 32                            | 310                                        | 4                    |
| Хлипнівське                 | 30             | 7            | 3,6                    |                 |                                 | 9Д31ГЗ+ЛПД                                                                              | 83         | 0.70    | 1       | 25                     | 28                            | 260                                        | 4                    |
| Хлипнівське                 | 35             | 3            | 4,2                    |                 |                                 | 9Д31ГЗ                                                                                  | 120        | 0.80    | 1       | 31                     | 48                            | 400                                        | 4                    |
| Хлипнівське                 | 60             | 2            | 1,1                    |                 |                                 | 5Д33Г32ЯЗ+ЛПД                                                                           | 110        | 0.70    | 3       | 24                     | 32                            | 270                                        | 2                    |
| Хлипнівське                 | 63             | 1            | 3,5                    |                 |                                 | 9Д31ГЗ+ГПНЗ                                                                             | 70         | 0.70    | 1       | 25                     | 28                            | 315                                        | 2                    |
| Хлипнівське                 | 66             | 4            | 1,0                    |                 |                                 | 8С32ТЧ+АКБ                                                                              | 41         | 0.90    | 1       | 16                     | 22                            | 290                                        | 2                    |
| Хлипнівське                 | 71             | 1            | 6,7                    |                 |                                 | 10СЗ                                                                                    | 110        | 0.40    | 3       | 23                     | 36                            | 170                                        | 2                    |
| Хлипнівське                 | 71             | 3            | 0,8                    |                 |                                 | 10СЗ                                                                                    | 75         | 0.80    | 1       | 24                     | 28                            | 410                                        | 2                    |
| Хлипнівське                 | 93             | 10           | 3,0                    |                 |                                 | 5Д33Я32ГЗ+КЛГ                                                                           | 81         | 0.70    | 1       | 24                     | 28                            | 280                                        | 4                    |
| Хлипнівське                 | 109            | 9            | 1,6                    |                 |                                 | 7Д33ЯЗ+ГЗ+ЛПД                                                                           | 96         | 0.70    | 2       | 25                     | 30                            | 340                                        | 2                    |
| Хлипнівське                 | 109            | 10           | 2,6                    |                 |                                 | 9Д31ЯЗ+ГЗ                                                                               | 110        | 0.70    | 2       | 26                     | 36                            | 350                                        | 2                    |
| Хлипнівське                 | 122            | 5            | 3,0                    |                 |                                 | 10СЗ                                                                                    | 71         | 0.60    | 1       | 22                     | 26                            | 270                                        | 2                    |
| Хлипнівське                 | 122            | 6            | 3,2                    |                 |                                 | 10СЗК                                                                                   | 64         | 0.80    | 2       | 19                     | 24                            | 305                                        | 2                    |
| Хлипнівське                 | 136            | 66           | 5,2                    |                 |                                 | 10ДЗ                                                                                    | 49         | 0.70    | 1       | 20                     | 26                            | 240                                        | 3                    |
| <b>Разом по л-ву, га</b>    |                |              | <b>49,1</b>            |                 | <b>1,8</b>                      |                                                                                         |            |         |         |                        |                               |                                            |                      |
| Маньківське                 | 2              | 2            | 3,5                    |                 |                                 | 6Д32Я32ГЗ+КЛП                                                                           | 53         | 0.80    | 1       | 21                     | 26                            | 220                                        | 3                    |
| Маньківське                 | 25             | 4            | 1,8                    |                 |                                 | 5Д31Г31КЛГ1КЛП2ЯЗ                                                                       | 60         | 0.70    | 1       | 22                     | 28                            | 240                                        | 4                    |
| Маньківське                 | 25             | 8            | 4,1                    |                 |                                 | 8Д31Я31ГЗ+ЯЛЕ                                                                           | 62         | 0.70    | 1А      | 24                     | 30                            | 280                                        | 4                    |
| Маньківське<br>(Жашківське) | 17             | 7            | 1,0                    |                 |                                 | 10ЯЗ                                                                                    | 65         | 0.70    | 2       | 18                     | 22                            | 180                                        | 3                    |
| Маньківське<br>(Жашківське) | 17             | 8            | 1,8                    |                 |                                 | 10ДЗ                                                                                    | 90         | 0.60    | 2       | 23                     | 30                            | 240                                        | 3                    |

|                                  |     |    |              |   |             |                                 |     |      |    |    |    |     |   |
|----------------------------------|-----|----|--------------|---|-------------|---------------------------------|-----|------|----|----|----|-----|---|
| Маньківське<br>(Жашківське)      | 17  | 9  | 6,9          |   |             | 10ДЗ                            | 90  | 0.70 | 2  | 24 | 34 | 300 | 3 |
| <b>Разом по л-ву, га</b>         |     |    | <b>19,1</b>  |   | <b>0,0</b>  |                                 |     |      |    |    |    |     |   |
| Монастирищенське                 | 17  | 15 | 1,5          |   |             | 6ДЗЗЯЗ1ГЗ+БРС                   | 52  | 0.70 | 1Б | 24 | 28 | 280 | 4 |
| Монастирищенське                 | 17  | 16 | 2,4          |   |             | 7ДЗЗЯЗ1ГЗ+КЛГ+КЛП+ЧШ+БП+Б<br>РС | 60  | 0.80 | 1А | 23 | 24 | 330 | 4 |
| Монастирищенське                 | 24  | 13 | 2,4          |   |             | 4ДЗЯЗ2ГЗ+КЛГ+БП+ЧШ+ЛПД          | 50  | 0.90 | 1Б | 24 | 26 | 360 | 3 |
| Монастирищенське                 | 49  | 3  | 12,0         | 4 | 4,0         | 5ЯЗ1ДЗ2ГЗ2ЛПД+ЧШ                | 95  | 0.80 | 1А | 32 | 44 | 430 | 2 |
| Монастирищенське                 | 76  | 13 | 2,5          |   |             | 8ЯЗ2ГЗ                          | 90  | 0.80 | 1А | 31 | 40 | 450 | 4 |
| Монастирищенське                 | 78  | 5  | 9,1          | 1 | 3,6         | 6ЯЗ2ДЗ2ГЗ+КЛГ+ЧШ                | 80  | 0.87 | 1  | 28 | 30 | 407 | 4 |
| Монастирищенське                 | 78  | 5  | 9,1          |   | 5,5         | 6ЯЗ2ДЗ2ГЗ+КЛГ+ЧШ                | 80  | 0.87 | 1  | 28 | 30 | 407 | 4 |
| Монастирищенське                 | 83  | 13 | 4,5          |   |             | 9СЗ1ДЗ                          | 96  | 0.50 | 1  | 27 | 30 | 275 | 2 |
| Монастирищенське                 | 85  | 7  | 5,0          |   |             | 9СЗ1ДЗ                          | 88  | 0.60 | 1  | 28 | 32 | 320 | 2 |
| Монастирищенське<br>(Жашківське) | 7   | 8  | 1,2          |   |             | 10ГЗ+ДЗ+КЛГ                     | 60  | 0.70 | 2  | 20 | 24 | 190 | 3 |
| Монастирищенське<br>(Жашківське) | 7   | 26 | 0,5          |   |             | 10ДЗ+ГЗ                         | 80  | 0.60 | 1  | 25 | 30 | 280 | 3 |
| Монастирищенське<br>(Жашківське) | 8   | 6  | 2,0          |   |             | 10ДЗ+КЛГ+БРС                    | 70  | 0.70 | 1  | 23 | 30 | 280 | 3 |
| <b>Разом по л-ву, га</b>         |     |    | <b>52,2</b>  |   | <b>13,1</b> |                                 |     |      |    |    |    |     |   |
| Синицьке                         | 13  | 1  | 24,2         | 1 | 6,4         | 10ДЗ                            | 86  | 0.70 | 1  | 26 | 30 | 340 | 4 |
| Синицьке                         | 13  | 1  | 24,2         | 2 | 6,5         | 10ДЗ                            | 86  | 0.70 | 1  | 26 | 30 | 340 | 4 |
| Синицьке                         | 51  | 1  | 24,7         | 1 | 7,7         | 4ДЗЗЯЗ3ГЗ                       | 110 | 0.70 | 1  | 30 | 40 | 380 | 2 |
| Синицьке                         | 68  | 1  | 5,5          |   |             | 6ДЗЗГЗ1ЯЗ                       | 81  | 0.70 | 1А | 28 | 36 | 350 | 2 |
| Синицьке                         | 79  | 4  | 12,7         | 1 | 7,8         | 5ДЗЗГЗ2ЯЗ+КЛГ+ЧШ+ЛПД            | 58  | 0.70 | 1Б | 26 | 30 | 315 | 2 |
| Синицьке                         | 79  | 4  | 12,7         |   | 4,9         | 5ДЗЗГЗ2ЯЗ+КЛГ+ЧШ+ЛПД            | 58  | 0.70 | 1Б | 26 | 30 | 315 | 2 |
| Синицьке                         | 114 | 1  | 5,0          |   |             | 10ДЗ+ГЗ+ЯЗ                      | 86  | 0.70 | 1А | 29 | 32 | 400 | 2 |
| <b>Разом по л-ву, га</b>         |     |    | <b>109,0</b> |   | <b>33,3</b> |                                 |     |      |    |    |    |     |   |
| Шполянське                       | 38  | 5  | 6,1          |   |             | 6ДЗЗЯЗ2КЛП+ГЗ                   | 110 | 0.70 | 2  | 28 | 36 | 350 | 4 |
| Шполянське                       | 112 | 1  | 0,3          |   |             | 6ЯЗ3ЛПД1ДЗ+ГЗ+КЛГ               | 73  | 0.80 | 1А | 27 | 28 | 360 | 4 |
| Шполянське                       | 113 | 3  | 5,7          |   |             | 4ДЗЗЯЗ2ГЗ1ЛПД+КЛГ               | 80  | 0.90 | 1  | 27 | 30 | 370 | 4 |
| Шполянське                       | 122 | 2  | 4,0          |   |             | 7ДЗ1ЛПД1ГЗ1ЯЗ                   | 85  | 0.80 | 1  | 26 | 32 | 350 | 4 |
| Шполянське                       | 140 | 2  | 3,7          |   |             | 8ДЗ1ЯЗ1ГЗ+КЛГ+БРС+ЛПД           | 61  | 0.80 | 1  | 21 | 24 | 260 | 3 |
| Шполянське                       | 152 | 29 | 1,9          |   |             | 8ЯЗ2ОС+КЛГ                      | 64  | 0.80 | 1А | 26 | 26 | 350 | 3 |
| <b>Разом по л-ву, га</b>         |     |    | <b>21,7</b>  |   | <b>0,0</b>  |                                 |     |      |    |    |    |     |   |
| Козачанське                      | 3   | 9  | 2,7          |   |             | 6ДЗ4ЯЗ+ГЗ+КЛГ+ЛПД               | 86  | 0.80 | 1  | 27 | 32 | 420 | 4 |
| Козачанське                      | 7   | 7  | 1,7          |   |             | 5ДЗ4ЯЗ1КЛП+ГЗ                   | 86  | 0.70 | 1  | 26 | 32 | 310 | 4 |
| Козачанське                      | 9   | 13 | 1,6          |   |             | 5ДЗ1ГЗ4ЯЗ                       | 82  | 0.70 | 1  | 25 | 30 | 320 | 4 |
| Козачанське                      | 20  | 1  | 0,5          |   |             | 9ДЗ1ГЗ                          | 83  | 0.70 | 2  | 24 | 30 | 280 | 4 |
| Козачанське                      | 21  | 3  | 4,0          |   |             | 10ДЗ+ГЗ                         | 83  | 0.70 | 1  | 26 | 30 | 340 | 4 |
| Козачанське                      | 76  | 1  | 2,2          |   |             | 10ДЗ+ЯЗ                         | 81  | 0.70 | 1  | 25 | 30 | 315 | 4 |

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів в лісових насадженнях Звенигородського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (далі – Надлісництво), призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, зокрема, вибіркового санітарного рубок, було проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального обстеження стану дерев, керуючись Санітарними правилами в лісах України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 року № 555.

#### Обстеженням встановлено:

При лісопатологічному обстеженні лісових насаджень у Надлісництві відмічено погіршення санітарного стану дерев, викликане масовим всиханням листяних та соснових дерев, в результаті погіршення комплексу екологічно – кліматичних факторів (аномально висока весняно – осіння температура повітря - засуха, зниження рівня ґрунтових вод, вітровал, бурелом), що призвели до ряду послідовних негативних змін у лісових екосистемах, викликаючи повне або часткове порушення біологічної стійкості насаджень.

Оглянуті листяні ділянки змішаного складу по Вільховецькому, Козачанському, Маньківському, Монастирищенському, Собківському, Синицькому, Шполянському та Хлипнівському лісництвах, на яких у поточному році, спостерігається всихання дерев дуба, ясена, граба, липи, акації, клена, де будуть відібрані у вибірково санітарну рубку дерева IV - VI категорії санітарного стану, в першу чергу, сухостійні, з інтенсивною суховершинністю від 2/3 крони до 100 %, з відсутніми приростами та із сухими скелетними гілками, з масовими відмираючими водяними пагонами, дерева (в невеликій кількості) із зламами верхів, з підірваною кореневою системою, нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, дерева з локальним й повним відшаруванням кори та пошкодженнями стовбуровими шкідниками (вусачами, златками, короїдами). Спостерігається в насадженнях Надлісництва враження дерев дуба некрозно – раковими хворобами:

найбільше - поперечним раком дуба (*Pseudomonas quercus*) (поодинокі Синицьке лісництво – квартал 114 виділ 1), коли рана охоплює 100 відсотків периметра стовбура, що призводить до зниження приросту, послаблення молодих дерев, сприяє буреломам; східчастим раком (*Nectria galligena*), який викликає утворення на стовбурах і товстих гілках багатоступеневих подовжно – овальних ракових ран та виразок. Східчастим раком вражені всі наявні листяні породи, де будуть відібрані дерева із ранами східчастого раку, які охоплюють понад 1/2 периметра стовбура.

Також на, представлених для обстеження, ділянках в незначній кількості присутні дерева клена із виходом плодових тіл трутовиків, які є збудниками стовбурових гнилей.

Виявлені на стовбурах листяних порід плодове тіло справжнього трутовика (*Fomes fomentarius*), який викликає білу «мармурову» ядрово – заболонну стовбурну гниль.

Своєчасне виявлення поширення трутовиків має важливе значення, так, як дає змогу вчасно видаляти вражені дерева з насаджень, тим самим зменшуючи ймовірність подальшого поширення й зараженості спорами здорових дерев. Дереву заражаються через рани, морозобійні тріщини, злами й інші ушкодження. Найбільшої біологічної шкоди завдають заболонні гнилі стовбурів, найбільшої технічної шкоди – ядрові та ядрово-заболонні гнилі стовбурів.

Слід відмітити, на всіх дубових ділянках Шполянського лісництва в кварталі 38 виділі 5, в кварталі 113 виділі 3, в кварталі 122 виділі 2; в Хлипнівському - в кварталі 30 виділі 7, в кварталі 35 виділі 3, в кварталі 60 виділі 2, в кварталі 63 виділі 1, в кварталі 93 виділі 10, в кварталі 109 виділі 9, 10, в кварталі 136 виділі 66; у Маньківському - в кварталі 2 виділі 2, в кварталі 25 виділі 4, 8, в кварталі 17 виділі 8, 9; у Монастирищенському - в кварталі 17 виділі 15, 16, в кварталі 24 виділі 13, в кварталі 7 виділі 26, в кварталі 8 виділі 6; у Козачанському – в кварталі 3 виділі 9, в кварталі 7 виділі 7, в кварталі 9 виділі 13, в кварталі 20 виділі 1, в кварталі 21 виділі 3, в кварталі 76 виділі 1, 6; у Собківському - в кварталі 2 виділі 4, в кварталі 39 виділі 1, 2, в кварталі 74 виділі 4, в кварталі 95 виділі 2, в кварталі 102 виділі 10, в кварталі 103 виділі 6, в кварталі 104 виділі 12, в кварталі 122 виділі 2, в кварталі

145 виділі 24, в кварталі 205 виділі 22; у **Синицькому** - в кварталі 13 виділі 1, в кварталі 51 виділі 1, в кварталі 68 виділі 1, в кварталі 79 виділі 4, в кварталі 114 виділі 1; у **Вільхивецькому** - в кварталі 15 виділі 4, в кварталі 107 виділі 5 - будуть відібрані дерева дуба тільки із сухим та відсутнім листям на деревах: V - VI категорії санітарного стану та вітровальні сухостійні дерева й злами.

Слід зазначити, по **Хлипнівському** та **Шполянському** лісництвах епізодично зустрічаються дерева дуба з ознаками судинного мікозу - зів'ялими та сухими почервонілими листками на деревах, на зламах гілок бурі кільця - потемніння заболоні, результат ураження водопровідної системи, які підлягають вибірковій санітарній рубці. Спори збудника судинного мікозу дуба поширюються стовбуровими шкідниками (дубовими заболонниками) під час додаткового живлення жуків, а також деякими листогризучими комахами, горіхотворками, кліщами.

При лісопатологічному обстеженні ділянок листяних насаджень з головною породою ясен та дубових по всіх оглянутих лісництвах, у складі яких є ясен, виявлено тенденцію погіршення санітарного стану цих дерев у міру збільшення їхнього віку від комплексу патогенних чинників, які уражують хворобами ясеневі стовбури.

В першу чергу у вибірку санітарну рубку будуть відібрані дерева VI категорії санітарного стану, а також дерева IV - V категорії - суховершинні більше, ніж на 2/3 крони, з масово сухими скелетними гілками, дерева з підірваною кореневою системою, поодинокі дерева із механічними пошкодженнями, з локальним відшаруванням кори, пошкоджені стовбуровими шкідниками.

Також - дерева ясена звичайного, вражені хворобами стовбурів, з яких є східчастий рак ясена та бактеріальний рак ясена (Собківське лісництво). Будуть відібрані дерева ясена, уражені бактеріальними раковими утвореннями та східчастим раком, де ранами охоплені понад 2/3 периметра стовбура в одному або кількох місцях. Відмічаємо враження дерев ясена ранами східчастого раку, які характеризуються ранами із вигниванням в глибину стовбурів у комельній частині дерева (окореноковими гнилями).

На ясеневих деревах IV-VI категорії санітарного стану по оглянутих лісництвах спостерігаються розкльови птахів, що свідчать про пошкодження стовбуровими шкідниками, при зрізанні кори виявлені характерні ходи строкатого (малого) та великого ясеневих лубоїдів, рідше заболонника, плями фіолетового кольору лубу від деревозабарвлюючих грибів.

В листяних насадженнях по вказаних лісництвах, крім дуба та ясена, будуть відібрані у вибірку санітарну рубку присутні дерева інших листяних порід: липи, граба, кленів, береста, акації, в'яза, черешні, IV - VI категорій - сухостійні з локально і повністю відшарованою корою, з поодинокими зламами, розколами стовбурів, відшарованою корою, суховершинні на  $\frac{3}{4}$  і 100% кроною, пошкоджені стовбуровими шкідниками - заболонниками, вусачами та златками, де під залишками кори є грибниця дереворуйнівних грибів. У Хлипнівському лісництві - квартал 29 виділ 3 обстежено 4,1 га у ВСР взято 1,8 га, квартал 29 виділ 5 у ВСР відбиратимуться дерева липи, вражені омелою білою понад 50 відсотків крони.

У хвойних насадженнях Хлипнівського лісництва - квартал 66 виділ 4, квартал 71 виділа 1, 3, квартал 122 виділа 5, 6 з головною породою сосна звичайна пошкоджені стихійним лихом (буреломом) в липні 2025 року, характеризуються деревами IV - V категоріями санітарного стану із зламами верхів більше, ніж 1/2 довжини крони, із зламами стовбурів на різній висоті, які подекуди зависли на поряд стоячі дерева, із підірваною кореневою системою, дерева з нахилом нижньої та середньої частини стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі. Заселення стовбуровими шкідниками дерев, пошкоджених буреломом, на момент огляду відсутнє.

Також, на даних ділянках у невеликій кількості присутні дерева сосни V - VI категорії санітарного стану із рудою та відсутньою хвоєю, частково або повністю відшарованою корою, із зламами в комелі, які відпрацьовані стовбуровими шкідниками (верхівковим короїдом, малим сосновим лубоїдом, шестизубчастим короїдом, вусачами), підлягаючі ВСР.

У Шполівському лісництві квартал 112 виділ 1 (6ЯЗЗЛПД1ДЗ+ГЗ+КЛГ) теж пошкодження буреломом, відбиратимуться зламні дерева, дерева з підірваною кореневою

системою, нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, а також з дугоподібно зігнутими стовбурами.

Згідно пункту 14 «Санітарних правил в лісах України», «дерева, пошкоджені внаслідок... аварій та стихійного лиха, відбираються для рубки до масового заселення їх стовбуровими шкідниками або ураження хворобами».

У Монастирищенському лісництві - кварталі 83 виділі 13, у кварталі 85 виділі 7 відбираються у вибірку санітарну рубку дерева сосни звичайної IV – VI категорії санітарного стану, з біло - зеленою, яскраво – червоною та відсутньою глицею, з поваленими та зламаними в комелі сухостійними стовбурами та завислими на інших деревах, з локальним відшаруванням кори, пошкоджені стовбуровими шкідниками: верхівковим короїдом, малим сосновим лубоїдом, льотні отвори сірого довговусого вусача, а в комелі - льотні отвори вусача кореневого коротковусого.

На обстежених ділянках, які відносяться до рекреаційно – оздоровчих та захисних лісів, у вибірку санітарну рубку будуть відібрані дерева, уражені раковими хворобами, лише IV та V категорії санітарного стану лісів згідно «Санітарних правил в лісах України».

У кварталі 13 виділі 1 Синицького лісництва, кварталі 71 виділі 1 Хлипнівського лісництва виявлено розбіжність по складу та повноті насадження між матеріалами лісовпорядкування та огляду ділянки в натурі. Дана ділянка потребує складання акту про виявлені розбіжності у матеріалах лісовпорядкування.

Таким чином, в обстежених насадженнях Звенигородського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» підлягають вибірковій санітарній рубці дерева, пошкоджені хворобами та стовбуровими шкідниками лісу, а саме:

- дерева листяних порід, вражені некрозно – раковими хворобами – східчастим раком листяних порід, поперечним раком дуба, бактеріальним раком ясеня;
- дерева листяних порід, вражені омелою білою понад 50 відсотків крони;
- дерева листяних порід (клени) з виходом плодових тіл дереворуйнівних грибів;
- дерева листяних порід, пошкоджені буреломом;
- дерева листяних порід з локально і повністю відшарованою корою, пошкодженими стовбуровими шкідниками – вусачами, златками, заболонниками;
- дерева хвойних порід, пошкоджені буреломом;
- дерева хвойних порід (сосна) IV – VI категорій, пошкоджених стовбуровими шкідниками.

Характер всихання поодинокий та груповий, темп поступовий та різкий, ступінь всихання слабкий та середній.

При проведенні вибірових санітарних рубок в насадженнях Надлісництва залишати дерева, які виконують важливі біоценологічні функції та зменшення повноти насаджень не повинно бути нижче встановленого показника повноти, згідно «Санітарних правил в лісах України».

На момент обстеження відведення лісових ділянок у вибірку санітарну рубку проведено не в повному обсязі.

#### Висновок:

1. В насадженнях, уражених хворобами та пошкоджених стовбуровими шкідниками лісу, з метою недопущення розмноження та розповсюдження у прилеглих насадженнях стовбурових шкідників, хвороб лісу, провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, враховуючи стан насаджень, особливості розвитку шкідників.
2. В насадженнях, пошкоджених буреломом та вітровалом, провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибірку санітарну рубку, до масового заселення їх стовбуровими шкідниками або ураження хворобами.
3. Для швидкого реагування та запобігання поширенню загроз ранніх ознак захворювань або шкідників, лісовій охороні Надлісництва проводити моніторинг (огляд) дерев у лісовому масиві.
4. З метою поліпшення санітарного стану лісів, обстежені насадження потребують проведення вибірково санітарної рубки на загальній площі 258,0 га.

5. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів здійснювати з дотриманням вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27 липня 1995 року № 555-

Акт складений в 3 примірниках.  
Додаток: фотоматеріали.

Начальник відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист»

Олена ДОМАНЧУК

Інженер – лісопатолог I категорії відділу нагляду та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист»

Володимир БОВК

Помічник начальника Звенигородського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Сергій ТЛУСТИЙ

Провідний інженер ОЗЛ філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Володимир БІРЧЕНКО

Лісничий Вільхівецького лісництва

Сергій ЩИРБУЛ

Помічник лісничого Козачанського лісництва

Віктор ЗАДОРЖНИЙ

Лісничий Маньківського лісництва

Олександр АНДРУЩЕНКО

Лісничий Монастирищенського лісництва

Віталій НИШПОРА

Лісничий Собківського лісництва

Володимир ЯРОВЕНКО

Лісничий Синицького лісництва

Ігор МОРОЗ

Лісничий Хлипнівського лісництва

Владислав СНІГУР

Помічник лісничого Шполянського лісництва

Богдан ГЕРАЩЕНКО